

D E C I Z I E

13 decembrie 2017

mun. Chişinău

Colegiul Civil al Curţii de Apel Chişinău

În componenţă:

Preşedintele şedinţei, judecatorul

Nina Vascan

Judecătorii

Ecaterina Palanciuc şi Vladislav Clima

Grefier

Frija Andrei

examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile împotriva hotărârii Judecătorei Hînceşti (sediul Central) din 24 iulie 2017, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Bîzdîga Vasile împotriva lui Buza Ghenadie privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată,-

Colegiul Civil al Curţii de Apel Chişinău,

c o n s t a t ă :

La data de 31 martie 2017, Bîzdîga Vasile a depus în Judecătorei Hînceşti (sediul Central) cerere de chemare în judecată împotriva lui Buza Ghenadie privind încasarea datoriei în mărime 15000 euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 5185,88 euro şi a cheltuielilor de judecată şi asistenţă juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că, la data de 24 martie 2015 aflându-se în parcare auto ce aparţine societăţii cu răspundere limitată "Interauto Grup", împreună cu Buza Ghenadie şi alte persoane, a efectuat o tranzacţie prin care a achitat suma de 15000 euro obţinută din vânzarea automobilului de marca Hammer model H2, anul producerii 2004 pe care îl deţinea cu drept de proprietate şi a procurat automobilul de model Mercedes-Benz, model E-class, anul producerii 2010, pe care l-a înmatriculat pe numele lui Buza Ghenadie. Astfel, Buza Ghenadie s-a obligat să-i restituie reclamantului suma de 15000 euro pînă la data de 01 septembrie 2015 la adresa mun. Chişinău, str. Ştefan Neaga nr. 20, ap. 1, dar nu şi-a onorat obligaţia.

Menţionează că la data de 12 martie 2016 a fost întocmită reclamaţia privind achitarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de asistenţă juridică în sumă totală de 17268, 7 euro şi 2500 lei, ce i-a fost înmănată lui Buza Ghenadie prin intermediul executorului judecătoresc Plamadeala Andrian, fapt confirmat prin procesul verbal de înmănare. Tot atunci, pîrîtul Buza Ghenadie a declarat că nu va achita suma solicitată, confirmînd astfel indirect existenţa datoriei.

Indică reclamantul că neprimind răspuns la reclamaţie şi neavînd vreun înscris ce ar confirma împrumutul, ce nu a fost întocmit din moment ce reclamantul şi pîrîtul erau cuscri, Bîzdîga Vasile s-a adresat cu o plîngere la Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chişinău. Iar prin Ordonanţa procurorului din 27 mai 2016 s-a refuzat în pornirea urmăririi penale, pe motiv că în acţiunile lui Buza Ghenadie nu se întrunesc elementele componenţei de infracţiune, escrocherie.

Prin ordonanţa emisă, procurorul a constatat circumstanţele expuse mai sus, indicînd că relaţiile apărute între Bîzdîga Vasile şi Buza Ghenadie sunt de natură civilă, soluţionarea cărora ţine în exclusivitate de instanţa de judecată de drept comun, or ultimul nu a avut şi nu are intenţia de a însuşi mijloacele financiare, acţiunile acestuia fiind bazate pe relaţiile contractuale. Astfel că procurorul a constatat că între părţi există relaţii contractuale de împrumut, însă în acţiunile pîrîtului lipsesc indicii infracţiunii.

Menţionează că pîrîtul nu a contestat ordonanţa procurorului de refuz în pornirea urmăririi penale şi nici faptele constatare de acesta, astfel că ordonanţa din 27 mai 2016 a devenit definitivă.

Prin hotărârea Judecătorei Hînceşti (sediul Central) din 24 iulie 2017, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Bîzdîga Vasile împotriva lui Buza Ghenadie privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată.

La data de 24 iulie 2017, în interiorul termenului prevăzut de art. 362 alin. (1)-(2) Cod procedură civilă, avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Hînceşti (sediul Central) din 24 iulie 2017, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii instanţei de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admise pretenţiile înaintate.

În motivarea cererii de apel, avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile a indicat că, hotărârea instanței de fond este ilegală și neîntemeiată, or concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

A reiterat circumstanțele expuse în cererea de chemare în judecată, menționând că instanța de fond nu a dat apreciere procesului verbal de înmânare a reclamației lui Buza Ghenadie, unde este menționat că ultimul a refuzat să semneze pentru confirmare și a declarat că nu va restitui suma respectivă. Indică că intimatul nu a contestat acest proces verbal, iar după ce și-a angajat un avocat în general a negat existența unei datorii.

De asemenea menționează că un temei de casare a hotărârii instanței de fond este faptul că, instanța nu a dat apreciere conform prevederilor art. 123 alin. (3) Cod procedură civilă, ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale, unde procurorul a constatat cu certitudine că între părți au existat relații de împrumut.

Indică reprezentantul apelatului că, pe parcursul judecării cauzei, Buza Ghenadie a contestat ordonanța procurorului conform art. 298-299² Cod procedură penală, fără însă a prezenta ulterior ordonanța procurorului ierarhic superior. Astfel că, în urma interpelării acestei ordonanțe, apelantul prezentase instanței de fond o copie a ordonanței din 28 aprilie 2017, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată contestația lui Buza Ghenadie.

În textul Ordonanței procurorului ierarhic superior, s-a constatat că, organul de urmărire penală și procurorul Dan Solovei corect au constatat fapta care nu întrunește elementele infracțiunii contra patrimoniului, au stabilit adevărul obiectiv și au epuizat toate modalitățile legale de administrare a unor probe suplimentare care ar putea răsturna caracterul convingător al celor contestate. Astfel, consideră avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile, că aceste probe dovedesc pe deplin că în realitate intimatul a primit cu împrumut de la apelant suma de 15000 euro, însă în acțiunile acestuia lipsesc indicii infracțiunii de escrocherie.

Indică că ordonanța procurorului are aceleași efecte ca și o sentință judecătorească, având puterea lucrului judecat, pe când instanța de fond a ignorat această circumstanță, indicând că ordonanța procurorului doar confirmă existența unor relații civile dintre apelant și intimat, dar nu confirmă faptul că Bîzdîga Vasile i-a dat cu împrumut lui Buza Ghenadie suma de 15000 euro.

Mai menționează că, confirmarea eliberată de societatea cu răspundere limitată "Interauto Grup" este o probă tangențială în cauză care vine într-o confirmare a circumstanțelor relatate de apelant, fiind întocmită pentru a se asigura eventualele riscuri în care întreprinderea ar putea fi atrasă în proces civil, fiind astfel întocmită în aceeași zi când a fost efectuat împrumutul.

Mai indică că, apelantul nu a întocmit nici un act la acordarea împrumutului fiind cuscu cu intimatul, iar când copiii acestora au divorțat, Buza Ghenadie a refuzat să mai restituie suma împrumutată, eschivându-se de la discuțiile telefonice sau întâlniri. Astfel că apelantul nu a avut de ales de cât să se adreseze la organul de urmărire penală și ulterior în instanța de judecată pentru a-și apăra drepturile și a recupera suma acordată cu împrumut.

În ședința instanței de apel, avocatul Cebotari Adrian în interesele apelantului Bîzdîga Vasile a susținut cererea de apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Intimatul Buza Ghenadie în ședința instanței de apel a fost reprezentat de avocatul Trofimov Igor, care a pledat pentru respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond. În acest sens a prezentat referință, potrivit căreia circumstanțele invocate de apelant nu corespund adevărului, or apelantul nici nu le-a dovedit cu probe pertinente. Astfel, indică că nu a fost încheiat nici un contract de împrumut, fiind lipsă vreun înscris ce ar dovedi transmiterea sumei pretinse, iar potrivit codului civil forma verbală a actului juridic pentru o sumă ce depășește 1000 lei nu este valabil.

A menționat că intimatul nu a recunoscut datoria nici într-un mod, iar tentativele apelantului de a pretinde ca instanța să considere drept recunoaștere a faptului încheierii actului juridic declarațiile făcute de executor și neprobate, unde nici măcar semnătura intimatului nu este, nu poate servi drept confirmare a existenței actului juridic. Mai mult ca atât, în dovedirea existenței datoriei nu au fost audiați nici martori.

Indică că, a fost prezentat un înscris din numele lui Visan Sergiu, reprezentant al societății cu răspundere limitată "Interauto Grup", în care se face o declarație de confirmare a faptului încheierii actului juridic. Astfel aceasta nu poate servi ca probă, or în sensul art. 122 Cod procedură civilă, circumstanțele care conform legii trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Menționează că, ordonanța procurorului pe care a prezentat-o apelantul și toate celelalte acte emise la plângerea adresată de intimat prin care și-a exprimat dezacordul cu motivația expusă în ordonanță și anume constatările procurorului, de asemenea nu pot servi drept probe pertinente, or potrivit art. 118 Cod procedură civilă, fiecare parte trebuie să își demonstreze circumstanțele pe care le invocă.

De asemenea circumstanțele prezentate ca probe de apelant în sensul art. 122 Cod procedură civilă, nu sunt nici fapte de notorietate publică, nu sunt fapt stabilite printr-o hotărâre judecătorească sau sentință judecătorească, corespunzător nu pot fi luate în calcul de instanța de judecată fără a fi probate.

A subliniat că cererea apelantului urmează a fi respinsă pentru că acesta duce în eroare instanța în ceea ce privește scopul realizării împrumutului, chiar dacă acesta s-ar fi constatat prin prisma declarațiilor lui Visan Sergiu și cele pretins a fi constatate prin ordonanța procurorului, oricum instanța trebuie să țină cont de faptul că contractul de vânzare-cumpărare a automobilului de către intimat a avut loc cu mult înainte de ziua pretinsă de apelant ca fiind ziua împrumutului făcut de Buza Ghenadie pentru procurarea unității de transport, fapt ce dezbate cert motivația expusă de Bîzdîga Vasile.

Audiind participanții la proces, apreciind temeinica cererii de apel, studiind materialele dosarului, Colegiul Civil consideră cererea de apel neîntemeiată, urmând a fi respinsă, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Articolul art. 373 Codul de procedură civilă statuează că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Potrivit dispozițiilor art.130 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multă aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Respectiv, conform practicii CEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (*HirroBalani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Astfel, instanța de apel verificând în raport cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă, legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în partea contestată, constată că aceasta urmează a fi menținută, or instanța de fond, corect a elucidat și constatat circumstanțele pricinii, a verificat și apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii acțiunii, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Conform art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 572 alin. (1) și (2) Cod Civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit. Iar, articolul 666 alin. (1) Cod civil, indică că contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În temeiul art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Din materialele cauzei rezultă că, Bizdiga Vasile pretinde existența unui împrumut acordat lui Buza Ghenadie în mărime de 15000 euro, urmare a procurării automobilului de model Mercedes-Benz de model E-class, anul producerii 2010.

În susținerea poziției a prezentat o informație din 25 martie 2015, eliberată de administrația societății cu răspundere limitată "Interauto Grup" în persoana lui Visan Sergiu, potrivit căreia Bizdiga Vasile a achitat suma de 15000 euro parveniți din vânzarea automobilului de model Hammer și a cumpărat automobilul de model Mercedes Benz, model E-class, înmatriculat pe numele cuscrului său Buza Ghenadie, acesta obligându-se să-l restituie până la data de 01 septembrie 2015.

Colegiul civil reține că, apelantul și-a motivat poziția și pe existența Ordonanței procurorului privind refuzul în pornirea urmăririi penale din 27 mai 2017, prin care se constată existența unor relații civile între părți, constatându-se lipsa elementelor componenței de infracțiune.

Astfel se constată lipsă la materialele cauzei a vreun înscris încheiat între părți ce ar dovedi existența relațiilor contractuale de

împrumut.

Circumstanțele enunțate de apelant nu au un suport probatoriu relevant și substanțial, bazat doar pe afirmații declarative ce nu pot fi puse la baza dovedirii existenței unui raport obligațional de împrumut.

Analizând normele legale citate mai sus în coraport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de fond întemeiat a respins acțiunea reclamantului Bîzdîga Vasile privind încasarea împrumutului din contul lui Buza Ghenadie, or într-adevăr nu a fost dovedită existența unei astfel de obligații.

Astfel, Colegiul remarcă că, nu pot fi reținute argumentele invocate în cererea de apel precum că instanța de fond avea obligația de a da o apreciere pozitivă procesului verbal de înmănare a reclamației și Ordonanței procurorului prin care au fost constatate existe relațiile civile dintre părțile litigante, confirmând astfel existența raportului de împrumut.

Cu referire la acestea, Colegiul civil remarcă că instanța de fond corect a menționat că circumstanțele constatate în Ordonanța procurorului, confirmă doar exista unor relații civile între părți, nu și faptul transmiterii sumei de 15000 euro cu titlu de împrumut de către Bîzdîga Vasile către Buza Ghenadie.

Codul civil nu conține reguli speciale cu privire la forma contractului de împrumut, urmînd să fie respectate regulile generale referitoare la forma convenției, adică prevederile art.210, 211 Cod civil, conform cărora actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice se încheie în formă scrisă dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. Nerespectarea formei scrise a contractului lipsește părțile de dreptul de a solicita, în caz de litigiu, proba cu martori pentru confirmarea valabilității contractului.

Potrivit practicii unitare în materie de împrumut, sintetizată în hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2010, cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut (pct. 7 și 9), faptul încheierii contractului de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat printr-un înscris, semnat de părți (împrumutat și împrumutător), prin telegrame, telefonograme, solicitarea scrisă din partea împrumutatului de amînare a termenului achitării împrumutului, scrisoarea-garanție cu afirmația că împrumutul va fi restituit și altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

În cazul în care contractul de împrumut nu a fost încheiat în formă scrisă, însă ulterior împrumutatul își recunoaște, prin declarație scrisă, obligația, contractul respectiv se consideră valabil conform art.700 alin.(1) Cod civil. Recunoașterea datoriei de către împrumutat, consemnată în explicațiile oferite organului de poliție, procuraturii sau în procesul-verbal al ședinței de judecată, semnat de către împrumutat, confirmă valabilitatea contractului de împrumut, indiferent de suma împrumutului.

La caz nici una din probele pretins justificative ale faptului împrumutului nu denotă confirmare din partea pretinsului împrumutat, astfel că înscrisurile enunțate nu constituie probe și nu pot fi constituaanta instituirii obligației.

Afirmațiile apelantului precum că instanța de fond a aplicat eronat legea și nu a dat apreciere probelor prezentate, nu pot fi reținute, or instanța de fond s-a expus succesiv pe fiecare înscris prezentat cu titlu de probă.

Prin urmare, Colegiul civil conchide netemeinicia argumentelor apelului declarat de avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile și indică la legalitatea hotărârii primei instanțe, fapt ce impune respingerea apelului și menținerea hotărârii.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a careva dovezi, normele de drept material fiind aplicate corect, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de respinge apelul declarat de avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile și a menține hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 24 iulie 2017.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) lit. a), art. 390 Cod procedură civilă, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, -

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Cebotari Adrian în interesele lui Bîzdîga Vasile.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 24 iulie 2017, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Bîzdîga Vasile împotriva lui Buza Ghenadie privind încasarea datoriei, a dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței de judecată

Nina Vascan

Judecătorii

Ecaterina Palanciuc

Vladislav Clima

